

I

(Acte legislative)

DIRECTIVE

DIRECTIVA 2012/13/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 22 mai 2012

privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 82 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamente naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

(1) Uniunea și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție. În conformitate cu concluziile președinției cu ocazia Consiliului European de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, în special punctul 33, principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și altor decizii ale autorităților judecătorești ar trebui să devină fundamentul cooperării judiciare în materie civilă și în materie penală în cadrul Uniunii, deoarece o recunoaștere reciprocă sporită și apropierea necesară a legislației ar facilita cooperarea dintre autoritățile competente, precum și protecția judiciară a drepturilor individuale.

(2) În conformitate cu concluziile de la Tampere, Consiliul a adoptat, la 29 noiembrie 2000, un program de măsuri pentru punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor în materie penală ⁽³⁾. În introducerea programului se menționează că principiul recu-

noașterii reciproce „are drept scop consolidarea cooperării dintre statele membre, precum și creșterea protecției drepturilor individuale”.

(3) Punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a deciziilor în materie penală implică faptul că fiecare stat membru are încredere în sistemele de justiție penală ale celorlalte state membre. Întinderea recunoașterii reciproce depinde, în mare măsură, de o serie de parametri, care includ mecanisme de protecție a drepturilor persoanelor suspectate sau acuzate și standarde minime comune necesare pentru facilitarea aplicării principiului recunoașterii reciproce.

(4) Recunoașterea reciprocă a deciziilor în materie penală poate funcționa în mod eficace doar într-un climat de încredere, în cadrul căruia nu doar autoritățile judecătorești, ci toți participanții la procedurile penale consideră deciziile autorităților judecătorești din alte state membre ca fiind echivalente celor emise de propriile autorități, presupunând încredere nu numai în justetea normelor din alte state membre, ci și în faptul că aceste norme sunt aplicate în mod corect.

(5) Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”) și articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „CEDO”) consacră dreptul la un proces echitabil. Articolul 48 alineatul (2) din Cartă garantează respectarea dreptului la apărare.

(6) Articolul 6 din Cartă și articolul 5 din CEDO consacră dreptul la libertatea și la siguranța persoanei. Orice limitare a acestui drept nu trebuie să depășească limitările permise în conformitate cu articolul 5 din CEDO și deduse din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

(7) Cu toate că statele membre sunt părți la CEDO, experiența a arătat că doar acest element nu poate oferi întotdeauna un grad suficient de încredere în sistemele de justiție penală ale altor state membre.

(8) Consolidarea încrederii reciproce necesită norme detaliate privind protecția drepturilor și garanțiilor procedurale care își au originea în Cartă și în CEDO.

⁽¹⁾ JO C 54, 19.2.2011, p. 48.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 13 decembrie 2011 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 26 aprilie 2012.

⁽³⁾ JO C 12, 15.1.2001, p. 10.

- (9) Articolul 82 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede instituirea unor norme minime aplicabile în statele membre care să faciliteze recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare, precum și cooperarea judiciară și polițienească în materie penală la scară transfrontalieră. Articolul respectiv prevede că „drepturile persoanelor în procedura penală” reprezintă o materie în care pot fi instituite norme minime.
- (10) Normele minime comune ar trebui să aibă ca rezultat sporirea încrederii în sistemele de justiție penală ale tuturor statelor membre, fapt ce ar trebui să conducă la rândul său la o cooperare judiciară mai eficientă într-un climat de încredere reciprocă. Astfel de norme minime comune ar trebui să se instituie în domeniul informării în cadrul procedurilor penale.
- (11) La 30 noiembrie 2009, Consiliul a adoptat o rezoluție privind o Foaie de parcurs pentru consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale⁽¹⁾ (denumită în continuare „Foaia de parcurs”). Adoptând o abordare graduală, Foaia de parcurs solicită adoptarea de măsuri referitoare la dreptul la traducere și la interpretare (măsura A), dreptul la informare privind drepturile și privind acuzațiile aduse (măsura B), dreptul la consiliere juridică și la asistență juridică (măsura C), dreptul de a comunica cu rudele, angajatorii și autoritățile consulare (măsura D), precum și garanții speciale pentru persoanele suspectate sau acuzate care sunt vulnerabile (măsura E). Foaia de parcurs pune în evidență faptul că ordinea prezentării drepturilor este orientativă, prin urmare poate fi modificată în funcție de priorități. Foaia de parcurs este concepută în așa fel încât să funcționeze ca un întreg; avantajele acesteia vor fi constatate pe deplin numai atunci când vor fi puse în aplicare toate părțile componente ale acesteia.
- (12) La 11 decembrie 2009, Consiliul European a salutat Foaia de parcurs și a integrat-o în Programul de la Stockholm – O Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora⁽²⁾ (punctul 2.4). Consiliul European a subliniat caracterul neexhaustiv al Foii de parcurs, invitând Comisia să studieze elemente suplimentare ale drepturilor procedurale minime ale persoanelor suspectate sau acuzate și să evalueze dacă este necesară analizarea altor aspecte, de exemplu prezumția de nevinovăție, pentru a promova o mai bună cooperare în domeniu.
- (13) Prima măsură adoptată în baza Foii de parcurs, în cadrul măsurii A, a fost Directiva 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind drepturile la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale⁽³⁾.
- (14) Prezenta directivă se referă la măsura B din Foaia de parcurs. Aceasta stabilește standarde minime comune ce urmează a fi aplicate în domeniul informării cu privire la drepturi și la acuzare, care vor fi aduse la cunoștința persoanelor suspectate sau acuzate de a fi comis o infracțiune, în vederea consolidării încrederii reciproce a statelor membre. Directiva dezvoltă drepturile prevăzute în Cartă, în special articolele 6, 47 și 48 din aceasta, prin întemeierea pe articolele 5 și 6 din CEDO, astfel cum au fost interpretate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În prezenta directivă, termenul „acuzare” descrie același concept ca termenul „acuzație” utilizat în articolul 6 alineatul (1) din CEDO.
- (15) În comunicarea sa din 20 aprilie 2010 intitulată „Crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție pentru cetățenii Europei. Plan de acțiune pentru punerea în aplicare a Programului de la Stockholm”, Comisia a anunțat că va prezenta o propunere privind dreptul la informare privind drepturile și informarea privind acuzațiile în 2010.
- (16) Prezenta directivă ar trebui să se aplice persoanelor suspectate și acuzate indiferent de statutul lor juridic, cetățenie sau naționalitate.
- (17) În unele state membre, o autoritate, alta decât o instanță cu competențe în materie penală, este competentă să aplice sancțiuni pentru infracțiuni relativ minore. Acesta poate fi cazul, de exemplu, pentru infracțiunile rutiere care sunt comise la scară largă și care pot fi constatate în urma unui control rutier. În asemenea situații, nu ar fi rezonabil să se ceară autorității competente să garanteze toate drepturile care decurg din prezenta directivă. Prin urmare, atunci când legislația unui stat membru prevede aplicarea unei sancțiuni pentru infracțiuni minore de către o astfel de autoritate și există fie dreptul de a introduce o cale de atac, fie posibilitatea ca acea cauză să fie deferită unei instanțe cu competențe în materie penală, prezenta directivă ar trebui să se aplice numai în cazul procedurilor desfășurate în fața respectivei instanțe ca urmare a exercitării unei astfel de căi de atac sau al deferirii.
- (18) Dreptul la informare cu privire la drepturile procedurale, care este consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, ar trebui prevăzut în mod explicit de prezenta directivă.
- (19) Autoritățile competente ar trebui să informeze cu promptitudine persoanele suspectate sau acuzate cu privire la drepturile respective, așa cum se aplică ele conform dreptului intern, care sunt esențiale pentru garantarea caracterului echitabil al procedurilor, verbal sau în scris, astfel cum se prevede în prezenta directivă. Pentru a permite exercitarea practică și efectivă a acestor drepturi, informațiile ar trebui furnizate cât mai curând în cursul procedurilor și cel târziu înainte de primul interogatoriu oficial al persoanei suspectate sau acuzate de către poliție sau de către o altă autoritate competentă.
- (20) Prezenta directivă stabilește normele minime relative la informațiile privind drepturile persoanelor suspectate sau acuzate. Acest lucru nu afectează informațiile furnizate cu privire la alte drepturi procedurale care derivă din Cartă, din CEDO, din dreptul intern și din legislația aplicabilă a Uniunii, astfel cum a fost interpretată de instanțele competente. Odată ce s-a furnizat o informare cu privire la un anumit drept, autoritățile competente nu

⁽¹⁾ JO C 295, 4.12.2009, p. 1.

⁽²⁾ JO C 115, 4.5.2010, p. 1.

⁽³⁾ JO L 280, 26.10.2010, p. 1.

ar trebui obligate să o repete, cu excepția situației în care circumstanțele specifice ale cauzei sau normele specifice din dreptul intern necesită aceasta.

(21) Referirile din prezenta directivă la persoane suspectate sau acuzate care sunt arestate sau reținute ar trebui înțelese ca trimițând la orice situație în care, în cursul procedurilor penale, persoanele suspectate sau acuzate sunt lipsite de libertate în sensul articolului 5 alineatul (1) litera (c) din CEDO, astfel cum este interpretat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

(22) În cazul în care persoanele suspectate sau acuzate sunt arestate sau reținute, informațiile privind drepturile procedurale aplicabile ar trebui furnizate printr-o notă scrisă privind drepturile, întocmită într-un mod ușor de înțeles, astfel încât să ajute persoanele respective la înțelegerea efectivă a drepturilor de care beneficiază. O astfel de Notă privind drepturile ar trebui furnizată cu promptitudine fiecărei persoane arestate în momentul lipirii de libertate prin intervenția autorităților de aplicare a legii, în contextul procedurilor penale. Nota ar trebui să cuprindă informațiile de bază privind posibilitățile de contestare a legalității arestării, de obținere a unei revizui a reținerii sau de solicitare a eliberării provizorii, atunci când și în măsura în care există astfel de drepturi în legislația națională. Pentru a ajuta statele membre să întocmească Nota privind drepturile, un model este prevăzut în anexa I. Modelul respectiv este orientativ și poate face obiectul revizuirii în contextul raportului Comisiei privind punerea în aplicare a prezentei directive și, de asemenea, odată cu intrarea în vigoare a tuturor măsurilor din Foaia de parcurs. În conținutul Notei privind drepturile pot fi incluse și alte drepturi procedurale relevante care se aplică în statele membre.

(23) Condițiile și regulile specifice privind dreptul persoanei suspectate sau acuzate să informeze o altă persoană în legătură cu arestarea sau reținerea urmează să fie determinate de către statele membre în cadrul dreptului intern. După cum se menționează în Foaia de parcurs, exercitarea acestui drept nu ar trebui să aducă atingere cursului normal al procedurilor penale.

(24) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind siguranța persoanelor reținute în locuri de detenție.

(25) Statele membre ar trebui să se asigure că, la furnizarea informațiilor în conformitate cu prezenta directivă, persoanele suspectate sau acuzate beneficiază, dacă este cazul, de traducerea sau interpretarea acestora într-o limbă pe care o înțeleg, în conformitate cu standardele prevăzute în Directiva 2010/64/UE.

(26) Atunci când pun la dispoziția persoanelor suspectate sau acuzate informații în conformitate cu prezenta directivă, autoritățile competente ar trebui să acorde o atenție deosebită persoanelor care nu pot înțelege conținutul sau înțelesul informațiilor, de exemplu din cauza vârstei tinere sau a stării psihice sau fizice.

(27) Persoanele acuzate de săvârșirea unei infracțiuni ar trebui să primească toate informațiile referitoare la acuzare, astfel încât să-și poată pregăti apărarea și să se garanteze echitatea procedurilor penale.

(28) Informațiile puse la dispoziția persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la fapta penală de a cărei comitere sunt suspectate ar trebui să fie furnizate cu promptitudine, cel târziu înainte de primul lor interogatoriu oficial, de către poliție sau de către o altă autoritate competentă și fără a aduce atingere desfășurării anchetei în curs. Ar trebui furnizată o descriere suficient de detaliată a faptelor, inclusiv, dacă se cunosc, a momentului și locului, referitoare la infracțiunea de a cărei comitere sunt suspectate sau acuzate persoanele, precum și a încadrării juridice posibile a infracțiunii prezumate, având în vedere etapa procedurilor penale în care se furnizează o astfel de descriere, astfel încât să se garanteze caracterul echitabil al procedurilor menționate și să se permită exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

(29) În cazul în care, în cursul procedurilor penale, detaliile acuzării se modifică într-o măsură care să afecteze în mod substanțial poziția persoanei suspectate sau acuzate, modificările ar trebui să i se comunice persoanei respective atunci când este necesar pentru garantarea caracterului echitabil al procedurilor și la timp pentru a permite exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

(30) Documentele și, dacă este cazul, fotografiile și înregistrările audio și video care sunt esențiale pentru contestarea efectivă a legalității unei arestări sau detenției unor persoane suspectate sau acuzate, în conformitate cu dreptul intern, ar trebui să fie puse la dispoziția persoanelor suspectate sau acuzate sau a avocaților acestora cel târziu înainte ca autoritatea judiciară competentă să fie chemată să se pronunțe cu privire la legalitatea arestării sau detenției în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) din CEDO și cu suficient timp înainte pentru a permite exercitarea efectivă a dreptului de a contesta legalitatea arestării sau detenției.

(31) În sensul prezentei directive, accesul la mijloacele de probă materiale, definite în conformitate cu dreptul intern, în apărarea sau împotriva persoanei suspectate sau acuzate și care sunt în posesia autorităților competente în raport cu cauza penală specifică, ar trebui să includă accesul la materiale cum ar fi documente și, dacă este cazul, fotografii și înregistrări audio sau video. Astfel de materiale pot fi incluse într-un dosar sau deținute de autoritățile competente în orice mod adecvat în conformitate cu dreptul intern.

(32) Accesul la mijloacele de probă materiale, aflate în posesia autorităților competente, în apărarea sau împotriva persoanei suspectate sau acuzate, astfel cum este prevăzut în prezenta directivă, poate fi refuzat, în conformitate cu dreptul intern, în cazul în care astfel de acces poate avea drept consecință periclita gravă a vieții sau a drepturilor fundamentale ale unei alte persoane sau dacă refuzul acestui acces este strict necesar pentru apărarea unui interes public important. Decizia prin

care se refuză accesul trebuie privită în raport cu drepturile în materie de apărare ale persoanei suspectate sau acuzate, ținând seama de diferitele etape ale procedurilor penale. Restricțiile la acest acces ar trebui interpretate strict și în conformitate cu dreptul la un proces echitabil, prevăzut de CEDO și astfel cum este interpretat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

- (33) Dreptul de acces la materialele unei cauze ar trebui exercitat fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind protecția datelor personale și localizarea persoanelor din programele de protecție a martorilor.
- (34) Accesul la materialele cauzei, în conformitate cu prezenta directivă, ar trebui să fie acordat în mod gratuit, fără a aduce atingere dispozițiilor dreptului intern care prevăd plata unor taxe pentru documente care urmează să fie copiate din dosarul cauzei sau pentru transmiterea elementelor de probă persoanelor vizate sau avocaților acestora.
- (35) Atunci când se furnizează informații în conformitate cu prezenta directivă, autoritățile competente ar trebui să țină o evidență în acest scop, în conformitate cu procedurile de ținere a evidenței în vigoare în dreptul intern, fără a face obiectul vreunei obligații suplimentare de a introduce noi mecanisme sau vreunei sarcini administrative suplimentare.
- (36) Persoanele suspectate sau acuzate sau avocații acestora ar trebui să aibă dreptul să conteste, în conformitate cu procedurile din dreptul intern, posibila incapacitate sau refuzul autorităților competente de a furniza informații sau de a prezenta anumite materiale ale cauzei în conformitate cu prezenta directivă. Acest drept nu atrage după sine obligația ca statele membre să pună la dispoziție o procedură specifică a unei căi de atac, un mecanism separat sau o procedură de plângere pentru contestarea unei astfel de incapacități sau a unui astfel de refuz.
- (37) Fără a aduce atingere independenței judecătorești și diferențelor organizatorice ale sistemelor judiciare din Uniune, statele membre ar trebui să ofere sau să încurajeze oferirea de cursuri de formare adecvate funcționarilor competenți din statele membre cu privire la obiectivele prezentei directive.
- (38) Statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a se conforma prezentei directive. O aplicare practică și eficientă a unor dispoziții cum ar fi obligația de a asigura persoanelor suspectate sau acuzate informațiile privind drepturile lor într-un limbaj simplu și accesibil ar putea fi realizată prin diverse mijloace, inclusiv prin măsuri nelegislative, ca, de exemplu, o formare corespunzătoare a autorităților competente sau o Notă privind drepturile redactată într-un limbaj simplu și netehnic, care să fie ușor de înțeles de către o persoană din afara sistemului judiciar care nu cunoaște dreptul procedural penal.
- (39) Dreptul la informare în scris cu privire la drepturile în momentul arestării, prevăzut în prezenta directivă, ar trebui să se aplice, *mutatis mutandis*, și persoanelor

arestate în scopul executării unui mandat european de arestare, în baza Deciziei-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre⁽¹⁾. Pentru a ajuta statele membre să întocmească Nota privind drepturile destinată acestor persoane, un model este prevăzut în anexa II. Modelul respectiv este orientativ și poate face obiectul revizuirii în contextul raportului Comisiei privind punerea în aplicare a prezentei directive și, de asemenea, odată cu intrarea în vigoare a tuturor măsurilor din Foia de parcurs.

- (40) Prezenta directivă stabilește norme minime. Statele membre pot extinde drepturile menționate în prezenta directivă în vederea asigurării unui nivel mai ridicat de protecție și în situațiile care nu sunt tratate în mod expres în prezenta directivă. Nivelul de protecție nu ar trebui să scadă niciodată sub standardele prevăzute de CEDO, astfel cum sunt interpretate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.
- (41) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de Cartă. În special, prezenta directivă urmărește promovarea dreptului la libertate, a dreptului la un proces echitabil și a drepturilor în materie de apărare. Aceasta ar trebui pusă în aplicare în mod corespunzător.
- (42) Dispozițiile prezentei directive care corespund drepturilor garantate de CEDO ar trebui să fie interpretate și puse în aplicare cu respectarea drepturilor respective, astfel cum au fost interpretate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.
- (43) Deoarece obiectivul prezentei directive, respectiv stabilirea unor standarde minime comune referitoare la dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, nu poate fi realizat de statele membre prin acțiuni unilaterale la nivel național, regional sau local și, prin urmare, având în vedere dimensiunea și efectele sale, poate fi atins mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.
- (44) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul (nr. 21) privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, aceste state membre și-au notificat dorința de a lua parte la adoptarea și la aplicarea prezentei directive.
- (45) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul (nr. 22) privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale,

⁽¹⁾ JO L 190, 18.7.2002, p. 1.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Obiectul

Prezenta directivă instituie norme privind dreptul la informare al persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la drepturile lor în cadrul procedurilor penale și la acuzarea care le este adusă. Aceasta stabilește, de asemenea, norme privind dreptul la informare al persoanelor vizate de un mandat european de arestare cu privire la drepturile lor.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta directivă se aplică din momentul în care o persoană este informată de către autoritățile competente ale unui stat membru cu privire la faptul că este suspectată sau acuzată de săvârșirea unei infracțiuni, până în momentul finalizării procedurilor, prin aceasta înțelegându-se hotărârea definitivă în legătură cu întrebarea dacă persoana suspectată sau acuzată a comis infracțiunea, inclusiv, dacă este cazul, pronunțarea sentinței și soluționarea unei căi de atac.

(2) În cazul în care dreptul unui stat membru prevede aplicarea unei sancțiuni pentru infracțiuni minore de către o altă autoritate decât o instanță competentă în materie penală și aplicarea unei astfel de sancțiuni poate fi atacată în fața unei astfel de instanțe, prezenta directivă se aplică doar în cazul procedurilor desfășurate în fața respectivei instanțe ca urmare a exercitării unei astfel de căi de atac.

Articolul 3

Dreptul la informare cu privire la drepturi

(1) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sunt informate prompt cu privire la cel puțin următoarele drepturi procedurale, astfel cum se aplică în dreptul intern, pentru a asigura posibilitatea exercitării efective a drepturilor respective:

- (a) dreptul de a fi asistat de un avocat;
- (b) orice drept la consiliere juridică gratuită și condițiile pentru obținerea unei astfel de consilieri;
- (c) dreptul de a fi informat cu privire la acuzare, în conformitate cu articolul 6;
- (d) dreptul la interpretare și traducere;
- (e) dreptul de a păstra tăcerea.

(2) Statele membre garantează că informațiile puse la dispoziție în conformitate cu alineatul (1) sunt furnizate oral sau în scris, într-un limbaj simplu și accesibil, ținând seama de orice nevoie specială a persoanelor suspectate vulnerabile sau acuzate vulnerabile.

Articolul 4

Nota privind drepturile cu privire la arestare

(1) Statele membre se asigură că persoanelor suspectate sau acuzate care sunt arestate sau reținute li se furnizează cu prom-

ptitudine o Notă scrisă privind drepturile. Persoanelor în cauză li se va oferi oportunitatea de a citi Nota privind drepturile și li se va permite să păstreze această notă pe toată perioada în care sunt private de libertate.

(2) Pe lângă informațiile furnizate în conformitate cu articolul 3, Nota privind drepturile menționată la alineatul (1) din prezentul articol cuprinde informații cu privire la următoarele drepturi, astfel cum se aplică ele în conformitate cu dreptul intern:

- (a) dreptul de acces la materialele cauzei;
- (b) dreptul de a informa autoritățile consulare și o persoană;
- (c) dreptul de acces la asistență medicală de urgență; și
- (d) numărul maxim de ore sau de zile pentru care persoana suspectată sau acuzată poate fi privată de libertate înainte de a se ajunge în fața unei autorități judiciare.

(3) Nota privind drepturile cuprinde, de asemenea, informații de bază cu privire la orice posibilitate, în temeiul dreptului intern, de a contesta legalitatea arestării, de a obține o revizuire a detenției sau de a solicita eliberarea provizorie.

(4) Nota privind drepturile se redactează într-un limbaj simplu și accesibil. Un model orientativ de Notă privind drepturile este prevăzut în anexa I.

(5) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate primesc Nota privind drepturile scrisă în limba pe care o înțeleg. În cazul în care Nota privind drepturile nu este disponibilă în limba corespunzătoare, persoanele suspectate sau acuzate sunt informate pe cale verbală, într-o limbă pe care o înțeleg, cu privire la drepturile de care beneficiază. Ulterior, persoanele respective trebuie să primească fără întârziere nejustificată Nota privind drepturile, într-o limbă pe care o înțeleg.

Articolul 5

Nota privind drepturile în cadrul procedurii privind mandatul european de arestare

(1) Statele membre se asigură că persoanelor care sunt arestate în scopul executării unui mandat european de arestare li se furnizează cu promptitudine o Notă privind drepturile corespunzătoare, cuprinzând informații despre drepturile lor în conformitate cu legislația de punere în aplicare a Deciziei-cadru 2002/584/JAI în statul membru de executare.

(2) Nota privind drepturile se redactează într-un limbaj simplu și accesibil. Un model orientativ de Notă privind drepturile este prevăzut în anexa II.

Articolul 6

Dreptul la informare cu privire la acuzare

(1) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate primesc informații cu privire la fapta penală de a cărei comitere aceasta sunt suspectate sau acuzate. Informațiile respective se furnizează cu promptitudine și cu detaliile necesare pentru a se putea garanta caracterul echitabil al procedurilor și exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

(2) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate care sunt arestate sau reținute sunt informate cu privire la motivele arestării sau reținerii, inclusiv cu privire la fapta penală de a cărei comitere sunt suspectate sau acuzate.

(3) Statele membre se asigură că, cel târziu la prezentarea fondului acuzării în instanță, se oferă informații detaliate cu privire la acuzare, inclusiv natura și încadrarea juridică a infracțiunii, precum și forma de participare a persoanei acuzate.

(4) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sunt informate cu promptitudine cu privire la orice modificare a informațiilor oferite în conformitate cu prezentul articol, acolo unde este necesar pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor.

Articolul 7

Dreptul de acces la materialele cauzei

(1) Atunci când o persoană este arestată și reținută în orice etapă a procesului penal, statele membre se asigură că documentele referitoare la cauza specifică, aflate în posesia autorităților competente și care sunt esențiale pentru a contesta în mod efectiv, în conformitate cu dreptul intern, legalitatea arestării sau reținerii, sunt puse la dispoziția persoanelor arestate sau a avocaților acestora.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile competente acordă persoanelor suspectate sau învinuite sau avocaților acestora accesul cel puțin la toate mijloacele de probă aflate în posesia lor, indiferent dacă sunt în apărarea sau împotriva persoanelor suspectate sau acuzate, pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor și pentru a pregăti apărarea.

(3) Fără a aduce atingere alineatului (1), accesul la materialele menționate la alineatul (2) se acordă în timp util pentru a permite exercitarea efectivă a drepturilor în materie de apărare și cel târziu la prezentarea fondului acuzării în instanță. În cazul în care alte mijloace de probă intră în posesia autorităților competente, acestea acordă accesul la ele în timp util pentru a putea fi luate în considerare.

(4) Prin derogare de la alineatele (2) și (3), cu condiția ca aceasta să nu aducă prejudicii dreptului la un proces echitabil, accesul la anumite materiale poate fi refuzat, în cazul în care astfel de acces ar putea conduce la periclitatea gravă a vieții sau a drepturilor fundamentale ale unei alte persoane sau dacă refuzul este strict necesar pentru apărarea unui interes public important, ca de exemplu în cazurile în care accesul poate prejudicia o anchetă în curs sau poate afecta grav securitatea internă a statului membru în care se desfășoară procedurile penale. Statele membre se asigură că, în conformitate cu dispozițiile dreptului intern, decizia prin care se refuză accesul la anumite materiale în conformitate cu prezentul alineat este luată de o autoritate judiciară sau poate face, cel puțin, obiectul controlului judiciar.

(5) Accesul, astfel cum este menționat în prezentul articol, se acordă în mod gratuit.

Articolul 8

Verificare și remediere

(1) Statele membre se asigură că se ține o evidență a tuturor informațiilor puse la dispoziția persoanelor suspectate sau acuzate în conformitate cu articolele 3-6, în conformitate cu procedura de ținere a evidențelor menționată în legislația statului membru respectiv.

(2) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sau avocații acestora au dreptul să conteste, în conformitate cu procedurile din dreptul intern, posibila incapacitate sau refuzul autorităților competente de a furniza informații în conformitate cu prezenta directivă.

Articolul 9

Formarea

Fără a aduce atingere independenței judecătorești și diferențelor organizatorice ale sistemelor judiciare din Uniune, statele membre solicită celor responsabili de formarea judecătorilor, a procurorilor, a poliției și a personalului judiciar implicat în proceduri penale să asigure formarea corespunzătoare a acestor persoane cu privire la obiectivele prezentei directive.

Articolul 10

Menținerea nivelului de protecție

Nicio dispoziție a prezentei directive nu se interpretează ca o limitare sau ca o derogare de la oricare dintre drepturile sau garanțiile procedurale care sunt asigurate în temeiul Cartei, în temeiul CEDO, în temeiul altor dispoziții relevante de drept internațional sau în temeiul dreptului intern al oricărui stat membru, care asigură un nivel mai ridicat de protecție.

Articolul 11

Transpunerea

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 2 iunie 2014.

(2) Statele membre comunică Comisiei textul măsurilor respective.

(3) Atunci când statele membre adoptă măsurile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere cu ocazia publicării lor oficiale. Modalitățile de efectuare a unei astfel de trimiteri se stabilesc de statele membre.

Articolul 12

Raportare

Până la 2 iunie 2015, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare a măsurii în care statele membre au adoptat măsurile necesare pentru a se conforma prezentei directive, însoțit, dacă este necesar, de propuneri legislative.

Articolul 13

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 14***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu tratatele.

Adoptată la Strasbourg, 22 mai 2012.

Pentru Parlamentul European

Președintele

M. SCHULZ

Pentru Consiliu

Președintele

N. WAMMEN

ANEXA I

Model orientativ de Notă privind drepturile

Scopul unic al acestui model este să ajute autoritățile naționale în elaborarea unei Note privind drepturile la nivel național. Statele membre nu sunt obligate să respecte acest model. La elaborarea Notei privind drepturile, statele membre pot modifica prezentul model pentru a-l adapta la normele de drept intern și pentru a adăuga alte informații utile. Nota privind drepturile a statului membru trebuie furnizată în momentul arestării sau reținerii. Cu toate acestea, această dispoziție nu împiedică statele membre să le furnizeze persoanelor suspectate sau acuzate informații scrise și în alte situații din timpul desfășurării procedurilor penale.

Dacă sunteți arestați sau reținuți, aveți următoarele drepturi:

A. ASISTENȚĂ DIN PARTEA UNUI AVOCAT/DREPTUL LA ASISTENȚĂ JUDICIARĂ

Aveți dreptul să discutați în mod confidențial cu un avocat. Avocatul este independent de poliție. Cereți ajutorul poliției dacă aveți nevoie să intrați în legătură cu un avocat, poliția vă va ajuta. În anumite cazuri, asistența poate fi gratuită. Solicitați mai multe informații poliției.

B. INFORMAȚII PRIVIND ACUZAREA

Aveți dreptul de a ști de ce ați fost arestat sau reținut și de ce faptă anume sunteți suspectat sau acuzat.

C. INTERPRETARE ȘI TRADUCERE

Dacă nu vorbiți sau nu înțelegeți limba vorbită de autoritățile polițienești sau de alte autorități competente, aveți dreptul de a fi asistat de un interpret, în mod gratuit. Interpretul vă poate ajuta să comunicați cu avocatul dumneavoastră și are obligația de a păstra confidențialitatea comunicării respective. Aveți dreptul la traducerea cel puțin a pasajelor relevante din documentele esențiale, inclusiv ordinul judecătoresc de arestare sau de arest preventiv, învinuirea sau punerea sub acuzare, precum și orice hotărâre judecătorească. În unele situații, este posibil să vi se ofere o traducere orală sau un rezumat.

D. DREPTUL DE A PĂSTRA TĂCEREA

În timpul interogatoriului la poliție sau în fața altor autorități competente, nu sunteți obligat să răspundeți la întrebări legate de presupusa infracțiune comisă. Avocatul dumneavoastră vă poate ajuta să luați o decizie în această privință.

E. ACCESUL LA DOCUMENTE

Dacă sunteți arestat și reținut, dumneavoastră (sau avocatul dumneavoastră) aveți dreptul de acces la documentele esențiale de care aveți nevoie pentru a contesta arestarea sau reținerea. Dacă cazul este trimis în instanță, dumneavoastră (sau avocatul dumneavoastră) aveți dreptul de acces la mijloacele de probă în apărarea sau împotriva dumneavoastră.

F. INFORMAREA UNEI ALTE PERSOANE CU PRIVIRE LA ARESTARE SAU REȚINERE/INFORMAREA CONSULATULUI SAU AMBASADEI ȚĂRII DUMNEAVOASTRĂ

Dacă sunteți arestat sau reținut, spuneți poliției dacă doriți să informați pe cineva cu privire la reținerea dumneavoastră, de exemplu un membru al familiei sau pe angajatorul dumneavoastră. În anumite cazuri, dreptul de a informa o altă persoană cu privire la reținerea dumneavoastră poate fi restricționat temporar. În astfel de cazuri, poliția vă va informa cu privire la aceasta.

Dacă sunteți cetățean străin, spuneți poliției dacă doriți să informați autoritatea consulară sau ambasada țării dumneavoastră cu privire la reținerea dumneavoastră. De asemenea, vă rugăm să informați poliția dacă doriți să contactați un funcționar al autorității consulare sau al ambasadei țării dumneavoastră.

G. ASISTENȚĂ MEDICALĂ DE URGENȚĂ

Dacă sunteți arestat sau reținut, aveți dreptul la asistență medicală de urgență. Vă rugăm să comunicați poliției dacă aveți nevoie de astfel de asistență.

H. PERIOADA DE PRIVARE DE LIBERTATE

După arestare, puteți fi privat de libertate sau reținut pe o perioadă de maximum ... [a se completa cu numărul de ore/zile aplicabil]. La sfârșitul acestei perioade, trebuie să fiți eliberat sau să fiți audiat de un judecător, care va decide cu privire la reținerea dumneavoastră în continuare. Cereți avocatului dumneavoastră sau judecătorului informații cu privire la modalitatea de contestare a arestării dumneavoastră, de revizuire a reținerii sau de solicitare a eliberării provizorii.

ANEXA II

Model orientativ de Notă privind drepturile persoanei arestate în baza unui mandat european de arestare

Scopul unic al acestui model este să ajute autoritățile naționale în elaborarea Notei privind drepturile la nivel național. Statele membre nu sunt obligate să respecte acest model. La elaborarea Notei privind drepturile, statele membre pot modifica modelul pentru a-l adapta la normele de drept intern și pentru a adăuga alte informații utile.

Ați fost arestat în baza unui mandat european de arestare. Aveți următoarele drepturi:

A. INFORMAȚII PRIVIND MANDATUL EUROPEAN DE ARESTARE

Aveți dreptul să fiți informat cu privire la conținutul mandatului european de arestare în baza căruia ați fost arestat.

B. ASISTENȚĂ DIN PARTEA UNUI AVOCAT

Aveți dreptul să discutați în mod confidențial cu un avocat. Un avocat este independent de poliție. Cereți ajutorul poliției dacă aveți nevoie să intrați în legătură cu un avocat, poliția vă va ajuta. În anumite cazuri, asistența poate fi gratuită. Solicitați mai multe informații poliției.

C. INTERPRETARE ȘI TRADUCERE

Dacă nu vorbiți sau nu înțelegeți limba vorbită de autoritățile polițienești sau de alte autorități competente, aveți dreptul de a fi asistat de un interpret, în mod gratuit. Interpretul vă poate ajuta să comunicați cu avocatul dumneavoastră și are obligația de a păstra confidențialitatea comunicării respective. Aveți dreptul la o traducere a mandatului european de arestare într-o limbă pe care o înțelegeți. În unele situații, este posibil să vi se ofere o traducere orală sau un rezumat.

D. POSIBILITATEA ACORDULUI

Puteți fi sau nu de acord să fiți predat statului care a emis mandatul. Acordul dumneavoastră va urgenta procedurile. [Completare posibilă din partea anumitor state membre: Poate fi dificil sau imposibil să vă schimbați hotărârea într-o fază ulterioară.] Cereți autorităților sau avocatului mai multe informații.

E. AUDIERE

Dacă nu ați fost de acord să fiți predat, aveți dreptul la o audiere în fața autorităților judiciare.